

Research Paper

Investigating the Impact of Smart City on Urban Vandalism with the Mediating Role of Happy City and Social Justice (Case Study: Shiraz)

Seyed hasan moosavi^{1*}, Abbas sabet², Ardalan feili³

1, M.Sc. Student in Business Management and Finance, Department of Management, Apadana Institute of Higher Education, Shiraz, Iran.

2, Instructor of Management Department, Apadana Higher Education Institute, Shiraz, Iran.

3, Instructor of Management Department, Apadana Higher Education Institute, Shiraz, Iran.

Received: 2020/08/17

Accepted: 2020/12/21

PP: 250-266

Use your device to scan and read the article online

Keywords:

smart city, urban vandalism, happy city, social justice, factor analysis

Abstract

Today, urbanization and urban development is one of the special phenomena in the world. The city is a living and dynamic creature in the cycle of time and on the bed of place; It consists of physical and human components and complex relationships between them. One of the new concepts to address the current challenges of cities in the field of urban planning is the development of smart cities, which has attracted much attention in recent years. The smart city has emerged as the axis of millennium development and means the opening of new concepts in urban planning that combine the capabilities of the real and virtual world to solve urban problems. The aim of this study was to investigate the impact of smart city on urban vandalism with the mediating role of happy city and social justice. The present study is applied in terms of purpose and is a descriptive survey according to the data collection method. The statistical population of the study consisted of citizens of Shiraz. The statistical sample of the study was determined based on Morgan table 385 people and participants were selected using random cluster sampling method. The research tool was a standard questionnaire whose validity was confirmed by content validity and its reliability was confirmed by Cronbach's alpha. The collected data were analyzed using SPSS software version 21 for inferential statistics and LISREL version 8.8 for path fitting. The results showed that the smart city does not have a significant direct impact on urban vandalism, but through a happy city and social justice has an indirect and significant impact on urban vandalism. The smart city also has a direct and significant effect on the happy city and social justice.

Citation: Seyed hasan moosavi, Abbas sabet, Ardalan feili (2022): Investigating the Impact of Smart City on Urban Vandalism with the Mediating Role of Happy City and Social Justice (Case Study: Shiraz), Vol 13, No 49, PP250-266.

DOI: 10.30495/JUPM.2022.5520

*Corresponding author: Seyed hasan moosavi

Address: M.Sc. Student in Business Management and Finance, Department of Management, Apadana Institute of Higher Education, Shiraz, Iran.

Tell: +989179288846

Email: arashmoosaviii @ gmail.com

Extended Abstract

Introduction

As the problems of daily life increase, human resistance to these problems gradually decreases. At the same time, increasing the stress of life in a person causes the manifestation of various forms of resentment, anger, jealousy and hatred. Today, with the change of structures and social relations, not only new forms and types of abnormalities have emerged, but also their extent, spread, prevalence, meaning and concept have changed. Abnormalities appear in different forms in society. Vandalism is a behavioral disorder that does not conform to society's expectations and generally occurs when an individual or group does not meet societal standards. The term vandal refers more to those who engage in protest for a variety of reasons. The city is a living and dynamic creature in the cycle of time and in its place. It consists of physical and human components and complex relationships between them. Cities are inherently complex (and interrelated) challenges that can only be addressed through a systematic approach. In other words, the huge crowds of residents have led to chaos and disorder, creating conditions that have not only upset the balance of cities, but also made it impossible to achieve sustainability with current methods of urban management and development. One of the new concepts to address the current challenges of cities in the field of urban planning is the development of smart cities, which has attracted much attention in recent years. The smart city has emerged as the axis of millennium development and means the opening of new concepts in urban planning that combine the capabilities of the real and virtual world to solve urban problems. The smart city has emerged as a new form of life development and has been suggested as an effective approach to better urban management. Conceptually, in this type of cities, the interactions between new technologies, new organizations, and new policies that make smart cities are integrated into a social and technical system. Based on the smart growth approach, developer decisions are made that can affect all

components of society. The context of feeling happy, cheerfulness, happiness or joy, what is happiness, how it is provided and its ingredients are some of the things that have occupied the minds of researchers for many years. Global studies and experiences show that the physical stimuli of urban space are a key factor in happiness and by creating lively and cheerful spaces, we can pave the way for citizen's happiness on a scale beyond public spaces and thus promote citizens' mental health. In fact, a happy city is a city where people have a positive view of the world around them and the environment in which they live, both individually and socially. Justice is one of the most important words in the lexicon of human civilization and its observance is one of the most essential issues from the point of view of every sane human being. In a comprehensive and accepted definition, we can define such social justice as a value that with its pervasiveness the society has conditions and contexts in which every right holder achieves his right and the affairs of the society, in proportion and balance, is in its proper place. The aim of this study was to investigate the impact of smart city on urban vandalism with the mediating role of happy city and social justice.

Methodology

The present study is applied in terms of purpose and is a descriptive survey according to the data collection method. The statistical population of the study consisted of citizens of Shiraz. Based on Morgan table, the statistical sample of the study was determined to be 385 people and the participants were selected using random cluster sampling method. The research tool was a standard questionnaire whose validity was confirmed by content validity and its reliability was confirmed by Cronbach's alpha. The collected data were analyzed using SPSS software version 21 for inferential statistics and LISREL version 8.8 for path fitting. The direct and indirect effects of predictor and mediating variables were compared with each other and with the criterion variable. Considering the confirmation of most of the existing

hypotheses, the conceptual model of the present study was considered a suitable model for predicting the factors affecting vandalism.

Results and discussion

According to the results of the path analysis, all research hypotheses except hypothesis 5 (smart city has a significant effect on vandalism) were confirmed. The first hypothesis showed that the smart city has a direct and significant effect on the happy city. The second hypothesis stated that the smart city has a direct and significant impact on social justice. The third hypothesis showed a happy and significant inverse effect of happy city on urban vandalism. The results of the analysis of the fourth hypothesis of the research showed that social justice has a direct and significant relationship with urban vandalism. In the last hypothesis, we saw the lack of influence of the smart city on urban vandalism. Of course, the smart city showed an indirect and inverse effect on vandalism through the two mediating variables of happy city and social status. The smart city alone cannot affect vandalism, but if we consider the smart city because it has a high level of happiness and social justice, we will see that it can have a significant and inverse effect on urban vandalism. The smart city alone cannot have a significant impact on vandalism because, socio-economic status, cultural status and environmental factors can have a significant impact on the psyche of the individual, thus leading to vandalism. Therefore, by taking appropriate actions in the socio-economic, cultural and environmental fields, we can significantly reduce the damage caused by sabotage and vandalism.

Conclusion

Intelligent urban growth as a powerful tool in measuring the concentration or dispersion of the growth of a city within the framework of common and ideal patterns, today plays an undeniable role in the development, change and shaping of human settlements, especially the cities. Building a smart city requires integrated actions at different levels of the municipality and the social fabric. Smart city is a holistic concept that aims to meet the contemporary challenge and take advantage of recent opportunities presented by advances in information and communication technology and urbanization. In general, the results of this research indicate that by creating a smart city, we can benefit from countless positive consequences. The smart city will increase the well-being and tranquility of the people, as well as create happiness among the people, and it will also reduce the destructive behaviors of the people and lead them towards a better life. According to the findings of this study, the smart city will have a direct and significant impact on a happy city and social justice, as well as a significant and inverse impact on urban vandalism. Today's societies and all the people living in it are moving towards creating a better life and trying to achieve this as soon as possible. In this article, we found that the existence of a smart city leads to an overall improvement in the well-being of society. As a result, it is suggested that managers and politicians at the highest levels of the country make continuous efforts to achieve the creation of smart cities in our country so that we can see more prosperity, happiness, justice and peace in the country and it will benefit all stakeholders in the societ.

مقاله پژوهشی

بررسی تاثیر شهر هوشمند بر وندالیسم شهری با نقش واسطه‌ای شهر شاد و عدالت اجتماعی (مورد مطالعه: شهر شیراز)

سید حسن موسوی^{۱*}، عباس ثابت^۲، اردلان فیلی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت کسب و کار و امور مالی، گروه مدیریت، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران.
۲. مربی گروه مدیریت، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران.
۳. مربی گروه مدیریت، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران.

چکیده

امروزه شهر نشینی و توسعه شهری یکی از پدیده‌های ویژه دنیا است. شهر موجودی زنده و پویا در چرخه زمان و بر بستر مکان؛ تشکیل شده از اجزا فیزیکی و انسانی و رابطه‌های پیچیده بین آنها است. یکی از مفاهیم جدید جهت مقابله با چالش‌های کنونی شهرها در عرصه برنامه‌ریزی شهری، توسعه شهر هوشمند است که در طول سال‌های اخیر توجه زیادی را به خود جلب کرده است. شهر هوشمند به عنوان محور تحول و توسعه هزاره مطرح شده و به معنای گشایش مفهیمی نو در برنامه‌ریزی شهری است که قابلیت‌های جهان واقعی و مجازی را برای حل مشکلات شهری با هم ترکیب می‌کند. این پژوهش با هدف بررسی تاثیر شهر هوشمند بر وندالیسم شهری با نقش واسطه‌ای شهر شاد و عدالت اجتماعی انجام گرفت. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی بوده و با توجه به روش گردآوری داده‌ها، توصیفی پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش را شهروندان شهر شیراز تشکیل دادند. نمونه آماری پژوهش بر اساس جدول مورگان ۳۸۵ نفر تعیین شد و شرکت کنندگان با استفاده از روش خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه استاندارد بوده که روایی آن از طریق روایی محتوایی و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ تایید گردید. تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ برای آمار استنباطی و LISREL نسخه ۸.۸ برای برازش مسیر انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که شهر هوشمند تاثیر مستقیم معناداری بر وندالیسم شهری ندارد اما از طریق شهر شاد و عدالت اجتماعی دارای تاثیر غیر مستقیم و معنادار بر وندالیسم شهری است. همچنین شهر هوشمند اثر مستقیم و معناداری بر شهر شاد و عدالت اجتماعی دارد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۰۱

شماره صفحات: ۲۶۶-۲۵۰

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

واژه‌های کلیدی:

شهر هوشمند، وندالیسم شهری، شهر شاد، عدالت اجتماعی، تحلیل عاملی.

استناد: موسوی، سید حسن، ثابت، عباس، اردلان، فیلی (۱۴۰۱): بررسی تاثیر شهر هوشمند بر وندالیسم شهری با نقش واسطه‌ای شهر شاد و

عدالت اجتماعی (مورد مطالعه: شهر شیراز)، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، سال ۱۳، شماره ۴۹، مردشت، صص ۲۶۶-۲۵۰

DOI: 10.30495/JUPM.2022.5520

نویسنده مسئول: سید حسن موسوی

نشانی: دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت کسب و کار و امور مالی، گروه مدیریت، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران.

تلفن: ۰۹۱۷۹۲۸۸۴۶

پست الکترونیکی: arashmoosaviii @ gmail.com

مقدمه:

زندگی در جامعه نیازمند هنجارها و رفتارهای اجتماعی است که باید رعایت شود. هنجارهای اجتماعی روش‌های رفتاری خاصی هستند که بر اساس ارزشهای اجتماعی شکل گرفته‌اند و رعایت آنها منجر به ایجاد نظم در جامعه می‌شود (Fadaei, ۲۰۰۸). وندالیسم یک اقدام عمدی و آگاهانه است که عمدتاً با هدف تخریب زندگی عمومی و مردمی صورت می‌گیرد و یک شکل غیرمستقیم از پرخاشگری جسمی و همچنین تسکین در کاهش احساس عدم موفقیت و یا راهی برای تحقق خواسته‌های شخص است. افراد دارای رفتار وندالیسمی به اموال عمومی یا خصوصی آسیب می‌رسانند. این یکی از مشکلاتی است که در جوامع شهری ایجاد شده است و در حال افزایش می‌باشد (Hosseinzadeh et al, 2019). در سال‌های اخیر، رشد سریع جمعیت شهری و شهرنشینی و افزایش قابل توجه در دستگاه‌های متصل به اینترنت و حسگرها امکان زندگی در محیط‌های هوشمند را مهیا کرده است (Hashema et al, ۲۰۱۶). هدف آینده مدیران شهری، تبدیل شهرهای سنتی به شهرهای مدرن می‌باشد که تمام فعالیت‌های این شهرها به صورت الکترونیکی و هوشمند و با کمترین حضور افراد انجام می‌شود. توسعه سریع فناوری‌های جدید و فرایندهای نوآوری، مدل جدیدی از شهرها را به نام شهر هوشمند به وجود آورده است (Rajabi & khosravi, 2017). در واقع، شهرهای هوشمند در دنیای واقعی به وسیله ترکیب الگوهای معماری متمرکز و غیرمتمرکز و زیرساخت‌هایی مانند میان افزارها و اینترنت اشیا برای پشتیبانی و توسعه برنامه‌ها و سیستم‌های اطلاعاتی ساخته می‌شوند. ایجاد برنامه‌ها و خدمات جدید در شهرهای هوشمند برای موفقیت آن‌ها حیاتی بوده و برای اداره شهر هوشمند باید با مدیریت بلادرنگ ترافیک، تفریحات و برنامه‌های توریستی برای تحقق هرچه بهتر اهداف شهر هوشمند کوشید (Curry et al, 2016). احساس شادی، نشاط، شادمانی یا شادکامی، چپستی شادی، چگونگی تأمین و مواد سازنده آن از مواردی هستند که برای سالیان متمادی اذهان محققان را به خود مشغول داشته‌اند (Sohrabzadeh et al, ۲۰۱۶). به طور کلی احساس شادی را می‌توان ارزیابی مثبت فرد از کلیت زندگی یا بخش‌های متعدد آن (خوشحالی، امیدواری، دلگرمی، لذت، احساس ارزشمندی، راحتی، آرامش و خوش بینی) و در نهایت ظهور علائق و علائم مثبت اجتماعی در افراد تعریف کرد. احساس شادی و نشاط در هر جامعه خود سبب ساز ایجاد انرژی، شور، حرکت و پویایی جامعه می‌شود (Khoshkanesh et al, 2007). واقعیت این است که دغدغه خاطر همیشگی شهروندان هر جامعه‌ای عدالت

پیشینه و مبانی نظری تحقیق:

زندگی در جامعه نیازمند هنجارها و رفتارهای اجتماعی است که باید رعایت شود. هنجارهای اجتماعی روش‌های رفتاری خاصی هستند که بر اساس ارزشهای اجتماعی شکل گرفته‌اند و رعایت آنها منجر به ایجاد نظم در جامعه می‌شود (Fadaei, ۲۰۰۸). وندالیسم یک اقدام عمدی و آگاهانه است که عمدتاً با هدف تخریب زندگی عمومی و مردمی صورت می‌گیرد و یک شکل غیرمستقیم از پرخاشگری جسمی و همچنین تسکین در کاهش احساس عدم موفقیت و یا راهی برای تحقق خواسته‌های شخص است. افراد دارای رفتار وندالیسمی به اموال عمومی یا خصوصی آسیب می‌رسانند. این یکی از مشکلاتی است که در جوامع شهری ایجاد شده است و در حال افزایش می‌باشد (Hosseinzadeh et al, 2019). در سال‌های اخیر، رشد سریع جمعیت شهری و شهرنشینی و افزایش قابل توجه در دستگاه‌های متصل به اینترنت و حسگرها امکان زندگی در محیط‌های هوشمند را مهیا کرده است (Hashema et al, ۲۰۱۶). هدف آینده مدیران شهری، تبدیل شهرهای سنتی به شهرهای مدرن می‌باشد که تمام فعالیت‌های این شهرها به صورت الکترونیکی و هوشمند و با کمترین حضور افراد انجام می‌شود. توسعه سریع فناوری‌های جدید و فرایندهای نوآوری، مدل جدیدی از شهرها را به نام شهر هوشمند به وجود آورده است (Rajabi & khosravi, 2017). در واقع، شهرهای هوشمند در دنیای واقعی به وسیله ترکیب الگوهای معماری متمرکز و غیرمتمرکز و زیرساخت‌هایی مانند میان افزارها و اینترنت اشیا برای پشتیبانی و توسعه برنامه‌ها و سیستم‌های اطلاعاتی ساخته می‌شوند. ایجاد برنامه‌ها و خدمات جدید در شهرهای هوشمند برای موفقیت آن‌ها حیاتی بوده و برای اداره شهر هوشمند باید با مدیریت بلادرنگ ترافیک، تفریحات و برنامه‌های توریستی برای تحقق هرچه بهتر اهداف شهر هوشمند کوشید (Curry et al, 2016). احساس شادی، نشاط، شادمانی یا شادکامی، چپستی شادی، چگونگی تأمین و مواد سازنده آن از مواردی هستند که برای سالیان متمادی اذهان محققان را به خود مشغول داشته‌اند (Sohrabzadeh et al, ۲۰۱۶). به طور کلی احساس شادی را می‌توان ارزیابی مثبت فرد از کلیت زندگی یا بخش‌های متعدد آن (خوشحالی، امیدواری، دلگرمی، لذت، احساس ارزشمندی، راحتی، آرامش و خوش بینی) و در نهایت ظهور علائق و علائم مثبت اجتماعی در افراد تعریف کرد. احساس شادی و نشاط در هر جامعه خود سبب ساز ایجاد انرژی، شور، حرکت و پویایی جامعه می‌شود (Khoshkanesh et al, 2007). واقعیت این است که دغدغه خاطر همیشگی شهروندان هر جامعه‌ای عدالت

اجتماعی است. بنابراین موضوع عدالت اجتماعی از اهمیت و جایگاه والایی در بین آحاد افراد یک جامعه برخوردار است (Hezar Jaribi, ۲۰۱۱). یکی از عناصر کلیدی تشکیل دهنده مفهوم عدالت اجتماعی، عنصر برابری است که خود مفهوم قابل درک و ملموسی است، اما از نحوه ترکیب آن با دیگر عناصر می‌توانیم به تعریف‌های مختلفی از مفهوم عدالت اجتماعی دست پیدا کنیم (Poor Ezzat, ۲۰۰۱). هدف ما در این تحقیق سنجش میزان تاثیر گذاری شهر هوشمند بر وندالیسم شهری با نقش واسطه‌ای شهر شاد و عدالت اجتماعی می‌باشد.

وندالیسم: با افزایش مشکلات زندگی روزمره، مقاومت انسان در برابر این مشکلات به تدریج کاهش می‌یابد. در این حال افزایش استرس زندگی در یک فرد سبب آشکار شدن اشکال مختلف کینه، خشم، حسادت و نفرت می‌شود (Yavuz & Kulglu, 2011). امروزه با تغییر ساختارها و مناسبات اجتماعی، نه تنها اشکال و انواع جدیدی از ناپهنجاری‌ها پدید آمده بلکه میزان، شیوع، رواج و معنی و مفهوم آن‌ها تغییر یافته است. ناپهنجاری‌ها در قالب‌های مختلفی در جامعه ظهور پیدا می‌کنند (Noorbaha, 1998). وندالیسم گونه‌ای از بزهکاری است که امروزه به عنوان یک مشکل حاد اجتماعی در میان جوامع مطرح است. وندالیسم در متون جامعه شناختی در مفهوم داشتن نوعی روحیه‌ی بیمارگونه بکار رفته که مبین تمایل به تخریب آگاهانه، ارادی و خودخواسته‌ی اموال و تأسیسات عمومی است (Karimi & Farahmand, 2016). وندالیسم نوعی انحراف رفتاری است که با انتظارات جامعه منطبق و سازگار نیست و عموماً زمانی روی می‌دهد که فرد یا گروهی، معیارهای جامعه را رعایت نکند. اصطلاح وندال بیش‌تر به کسانی اطلاق می‌شود که با حالت اعتراض و به دلایل مختلف دست به تخریب می‌زنند (Safari & Shali, 2009). وندالیسم یا تخریب اموال عمومی به عنوان عارضه‌ای جبران ناپذیر برای منابع و امکانات جوامع امروزی، هرساله خسارات فراوانی را به سرمایه‌های ملی و عمومی وارد می‌سازد. کشیدن نقاشی و نوشتن یادگاری بر دیوارها و درختان، پاره کردن صندلی اتوبوس‌ها، کندن آگهی‌ها و تراکت‌ها، صدمه زدن به باجه‌های تلفن عمومی، شکستن شیشه‌ها و لامپ‌های معابر عمومی و ... از جمله مصادیق وندالیسم است. از این رو، وندالیسم نه تنها به عنوان رفتاری بزهکارانه بلکه به مثابه یک معضل یا مسأله‌ی اجتماعی در بسیاری از شهرها مطرح شده است (Karimi & Farahmand, 2016). در حوزه سبب‌شناسی وندالیسم در جامعه، اغلب صاحب نظران معتقدند این پدیده،

علت واحدی ندارد. جامعه شناسان علت رفتارهای بزهکارانه را ساختارهای اجتماعی و فرهنگی دانسته‌اند؛ درحالی که روان شناسان، و به ویژه روانکاو، آن را معلول عوامل روانی و خلق و خوی افراد می‌دانند. گروه سوم از صاحب نظران این حوزه روان شناسان اجتماعی هستند که معتقدند فرد و جامعه، هر دو بر جریان‌های رفتاری مؤثر هستند و عواملی مانند ادراک فرد از جامعه و بی‌عدالتی تاثیر بسزایی را بر رفتارهای وندالیسمی دارند (Fathi & Mohammadi, 2011).

شهر هوشمند: امروزه شهر نشینی و توسعه شهری یکی از پدیده‌های ویژه دنیا است. رشد سریع شهرها و پیشی گرفتن آن از توانایی‌ها و منابع مدیران شهری، ارائه خدمات شهری مناسب را برای مدیران به یک چالش تبدیل کرده است (Alipor & nikmanesh, 2018). شهر موجودی است زنده و پویا در چرخه زمان و بر بستر مکان؛ تشکیل شده از اجزا فیزیکی و انسانی و رابطه‌های پیچیده بین آنها، متبلور نقش و اندیشه والای انسانی، تاثیر پذیر از عوامل و شرایط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی می‌باشد (Mashhadizadeh Dehaghani, 2006). با توجه به روند رو به رشد جمعیت شهرنشین در اقصی نقاط دنیا و بویژه در کشورهای در حال توسعه، در آینده‌ای نه چندان دور با جهانی عمدتاً شهرنشین مواجه خواهیم شد که جهت برآورده‌سازی نیازهایشان زمین شهری را بیش از توان اکولوژیکی‌اش مورد بهره گیری قرار خواهند داد و همچنین خواسته‌ها و تقاضاهای خویش را از مسئولین و مدیران شهری طلب خواهند نمود (Ebrahimi & moaref, 2018). شهرها به طور ذاتی با چالش‌های پیچیده و گسترده‌ای (و مرتبط به هم) مواجه هستند که تنها از طریق یک رویکرد سیستماتیک قابل حل است. به عبارت دیگر تجمع انبوه عظیمی از ساکنان منجر به آشفتگی و بی‌نظمی شده و شرایطی را به وجود آورده که نه تنها تعادل شهرها را به سقوط کشانده، بلکه دستیابی به پایداری را با روش‌های کنونی اداره و توسعه شهری ناممکن ساخته است. (Arjmand Siahpoosh, 2015). یکی از مفاهیم جدید جهت مقابله با چالش‌های کنونی شهرها در عرصه برنامه‌ریزی و توسعه پایدار شهری، توسعه شهر هوشمند است که در طول سال‌های اخیر توجه زیادی را به خود جلب کرده است. شهر هوشمند به عنوان محور تحول و توسعه هزاره مطرح شده و به معنای گشایش مفهیمی نو در برنامه‌ریزی شهری است که قابلیت‌های جهان واقعی و مجازی را برای حل مشکلات شهری با هم ترکیب می‌کند (Poor Ahmad et al., 2018)؛ و از

آنجایی که رشد روزافزون شهرنشینی، پیامدهایی مدرن و مختلفی را در زندگی روزمره شهروندان پدید می‌آورد، توجه به هوشمند سازی شهرها یکی از مهم ترین اولویت های برنامه ریزان و سیاست گذاران است که امری ضروری و غیرقابل انکار نیز به نظر می‌رسد (Jalali & Piri Hoor, 2016). مفهوم شهر هوشمند در درجه اول شهر را به عنوان یک سیستم که دارای زیر سیستم‌های متعدد است، بررسی می‌کند (Chourabi et al, 2012). به عبارتی همچنان که شهر یک سیستم پیچیده متشکل از روابط متقابل متنوع و غیرقابل پیش‌بینی بین زیر سیستم‌های آن است؛ هدف مدل شهرهای هوشمند یافتن راهکارهای مناسب برای مدیریت این پیچیدگی به ویژه از طریق حل پیامدهای منفی شهرنشینی جهانی و کیفیت بالاتر زندگی برای جمعیت شهری است (Nam & Pardo, 2011). شهر هوشمند باعث بهبود رفاه شهروندان، تسهیل جابجایی در شهر، افزایش بهره‌وری، صرفه جویی در انرژی، افزایش مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌ها به کمک ساختارهای اطلاعاتی هوشمند و افزایش سرعت جمع‌آوری اطلاعات، به اشتراک گذاشتن اطلاعات جهت امکان پذیر ساختن مشارکت در سراسر نهادها و حوزه‌ها و افزایش فرصت‌های اقتصادی و اجتماعی شهری می‌شود (Mortensen et al, 2012).

شهر شاد: زمینه احساس شادی، نشاط، شادمانی یا شادکامی، چستی شادی، چگونگی تأمین و مواد سازنده آن از مواردی هستند که برای سالیان متمادی اذهان محققان را به خود مشغول داشته‌اند. این مسئله فیلسوفانی چون ارسطو، افلاطون، مکاتب تجربه‌گرایی، مدافعان فایده‌گرایی و به طور کلی همه نویسندگانی که به تاریخ فلسفه پرداخته‌اند، به تحقیق در باب ماهیت شادی و شادکامی و راهبردهای نیل به آن مشغول کرده است (Galati et al, 2006). احساس شادی یا نشاط یکی از ابعاد سلامت روان و عواطف مثبت است که در مقابل احساسات منفی از قبیل افسردگی، اندوه و یأس قرار می‌گیرد (Argyle et al, 1995). احساس شادی و نشاط در هر جامعه خود سبب ساز ایجاد انرژی، شور، حرکت و پویایی جامعه می‌شود (Khoshkanesh et al, 2007). توسعه روزافزون شهرنشینی در دنیای معاصر به همراه گسترش شهرهای بزرگ ضرورت توجه به شاخص‌های شهر شاد را اجتناب ناپذیر می‌نماید. توجه به قابلیت‌های فضاهای شهری در راستای دستیابی به شهر شاد از نکات قابل توجه در برنامه‌ریزی و طراحی شهری می‌باشد (Rezaei & Zolgias, 2016).

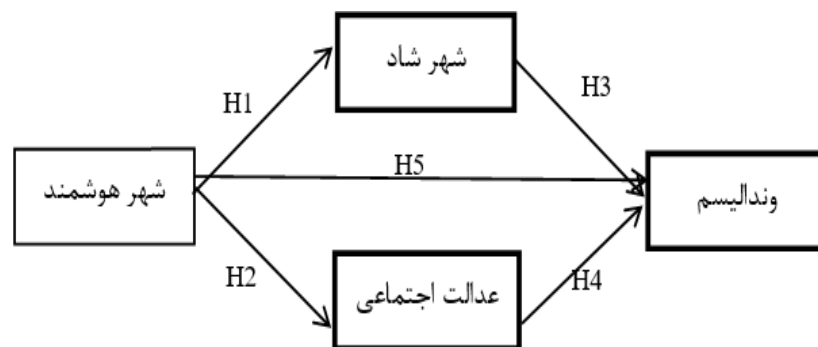
مطالعات و تجربیات جهانی نشان می‌دهد که محرک‌های کالبدی فضای شهری عاملی کلیدی در شادمانی بوده و از طریق ایجاد فضاهایی بانشاط و سرزنده می‌توان زمینه ساز شادی شهروندان در مقیاسی فراتر از فضاهای عمومی و در نتیجه ارتقای سلامت روان شهروندان شد (Rapoport, ۲۰۱۶). کیفیت شهر و فضاهای شهری عاملی کلیدی در شادمانی بوده و از طریق ایجاد فضاهایی بانشاط و سرزنده می‌توان زمینه ساز شادی شهروندان در مقیاسی فراتر از فضاهای عمومی شد (Samavati & Ranjbar, ۲۰۱۸). شهرها و مناطق می‌توانند شادی را در میان ساکنان نشان افزایش دهند. از سیاست‌های منطقه‌ای و اجتماعی گرفته تا سرمایه گذاری در زمینه حمل و نقل، مانند خطوط ریلی پرسرعت می‌تواند بر شادی مؤثر باشد (O'Brien, ۲۰۰۵). در واقع شهر شاد شهری است که مردم در آن از منظر فردی و اجتماعی، نگرش‌های مثبت به جهان اطراف و محیطی که در آن زندگی می‌کنند، دارند. همچنین افراد ساکن در شهرهای شاد دارای ویژگی‌هایی روحی و شخصیتی از قبیل نشاط در زندگی، احساس خوشبختی، اعتماد متقابل، احساس تعهد و غیره می‌باشند (Khalili et al, 2012).

عدالت اجتماعی: تاثیرات محیطی بر افراد جامعه از جمله مقولاتی است که دارای سابقه می‌باشد ولی چندینست که از سوی اندیشمندان و مسئولان مورد توجه ویژه قرار گرفته است به این علت که تحولات محیطی و ویژگی‌های محیطی بر روی نگرش و تغییرات رفتاری تاثیرات بسزایی می‌تواند داشته باشد (Nili, 2007). عدالت؛ از مهمترین واژه‌ها در قاموس تمدن بشری محسوب می‌گردد و رعایت آن از دیدگاه هر انسان سلیم الفطره‌ای، از ضروری ترین امور به شمار می‌آید (Hezar Jaribi, 2011). مفهوم عدالت در اندیشه‌ی سیاسی قدیم و جدید، مفهومی بسیار اساسی و پراهمیت است. بسیاری از تحولات مهم سیاسی و اجتماعی مانند انقلاب فرانسه، انقلاب روسیه و انقلاب اسلامی ایران، حداقل از یک جنبه برای تحقق عدالت رخ داده اند. به همین خاطر است که موضوع عدالت در تمام دوره‌ها شایسته تحقیق و بررسی است (Marami, 1999). عدالت اجتماعی از مفاهیمی است که در تاریخ زندگی بشر، کاربردهای مختلفی داشته است و مفهوم آن همیشه مورد گفت و گو و کشمکش اندیشمندان مختلف بوده است، به گونه ای که درک انسان معلول با یک انسان مستعد از مفهوم عدالت، متفاوت خواهد بود. همین طور فردی از طبقه ی پایین اجتماعی با فردی توانگر با پایگاه اقتصادی بالا، فردی مسلمان با فردی غیر مسلمان، شهروند ساکن در منطقه ی مرفه نشین پایتخت با یک فرد ساکن در روستای دور افتاده و... هر یک دیدگاه‌های

متفاوتی از مفهوم عدالت دارند (Hatami Nehzad, 2006). در یک تعریف جامع و مورد قبول می‌توان اینگونه عدالت اجتماعی را تعریف کرد که عبارت است از ارزشی که با فراگیر شدن آن، جامعه دارای شرایط و زمینه‌هایی می‌شود که هر صاحب حقی، به حق خود می‌رسد و امور جامعه، به تناسب و تعادل در جای شایسته و بایسته خویش قرار می‌گیرد (Seyed Bagheri, ۲۰۰۸). از جمله عواملی که باید در جهت اجرای عدالت اجتماعی رعایت کرد توزیع مناسب خدمات شهری و استفاده صحیح از فضاها است. در این خصوص کاربری‌ها و خدمات شهری عوامل مؤثری هستند که با ارضای نیازهای جمعیتی، افزایش منافع عمومی و توجه به استحقاق و لیاقت افراد می‌توانند با برقراری عادلانه‌تر عدالت اجتماعی را در نواحی شهر برقرار کنند (Varesi et al., 2008). عدالت اجتماعی از جذبات ترین شعارهای مکاتب بشری در طول تاریخ بوده است و همچنین دردهای گذشته یکی از کلیدی‌ترین موضوع‌هایی است که دانشمندان علوم اجتماعی به آن توجه دارند (Marsusy, 2003). شهر هوشمند در درجه اول درباره فناوری نیست، بلکه درباره بهبود تحول خدمات است. هدف شهرهای هوشمند یافتن راهکارهای مناسب برای حل پیامدهای منفی شهرنشینی جهانی و کیفیت بالاتر زندگی برای جمعیت شهری است. (۲۰۱۹)

Cardullo & Kitchin, در مقاله‌ای تحت عنوان شهروند بودن در شهر هوشمند: بالا و پایین چهارچوب مشارکت شهروندان هوشمند به این نتیجه دست یافتند که هنجاری قابل توجهی برای تفکر دوباره درباره شهروندان هوشمند و شهروندی هوشمند و بازآفرینی شهرهای هوشمند در صورت تغییرات شهروندان هوشمند وجود دارد. (Kim et al (۲۰۱۹). در مقاله‌ای تحت عنوان بازآفرینی شهری با پیامدهای عدالت: نقش عدالت اجتماعی و سرمایه اجتماعی در تصمیمات جابجایی مسکونی با استفاده از تئوری عدالت اجتماعی پیشین، از یک تحلیل چند سطحی مکانی با استفاده از داده‌های اولیه و ثانویه برای اندازه‌گیری ویژگی‌های جامعه استفاده کردند که منعکس کننده عدالت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، خدمات اجتماعی، محیطی و خصوصیات اقتصادی بود. (Hosseinzadeh et al (۲۰۱۹). در مقاله‌ای تحت عنوان ریشه‌های خرابکاری در نوجوانان و جوانان در اماکن عمومی شهر (مطالعه موردی: شهر آمل) به این نتیجه دست یافتند که بین متغیرهای وضعیت اجتماعی اقتصادی، وضعیت فرهنگی، عوامل محیطی و خرابکاری در بین نوجوانان و جوانان رابطه معنی‌داری وجود دارد. (Baig et al (۲۰۱۷). با هدف ارائه نگاهی کلی به چشم انداز امنیت شهر هوشمند به شناسایی تهدیدهای امنیتی پرداختند و بینش عمیقی از جستجو دیجیتال در بافت شهر هوشمند ارائه نمودند.

اصلی برای شهر هوشمند عبارتند از: اقتصاد هوشمند، مردم هوشمند، حاکمیت هوشمند، ارتباطات هوشمند، محیط هوشمند، زندگی هوشمند. (۲۰۱۸) Samavati & Ranjbar، در مقاله‌ای تحت عنوان بازشناسی عوامل مؤثر بر شادی در فضاهای عمومی شهری مطالعه موردی: محدوده پیاده راه مرکز تاریخی تهران به بررسی و تحلیل عوامل مؤثر بر شادمانی در فضاهای شهری تهران پرداختند. نتایج نشان داد که نتایج تحلیل‌ها نمایانگر آن است که چهار مؤلفه اصلی ویژگی‌های کالبدی، کیفیت‌های فضای شهری، ابعاد ذهنی و ویژگی‌های جامعه مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر شادی هستند. (۲۰۱۱) Hezar Jaribi، طی مقاله‌ای با عنوان بررسی احساس عدالت اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن به نتیجه دست یافت که که میزان احساس عدالت در بین ۴۰ درصد از پاسخگویان در حد کم و خیلی کم می‌باشد و در مقابل بین ۱۱ درصد در سطح بالا و در نهایت بین ۴۹ درصد از پاسخگویان احساس عدالت در سطح متوسط است. پس از بررسی پیشینه مدل علی تحقیق به صورت زیر ترسیم شده است (شکل ۱).

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش _ (ترسیم: نگارندگان، ۱۳۹۹).

پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی و از بعد ماهیت و روش، توصیفی است و از جهت اینکه به دنبال تعیین نوع و میزان همبستگی بین متغیرهاست، از نوع همبستگی و از حیث زمانی از نوع تحقیقات مقطعی به شمار می‌آید. جامعه آماری این پژوهش در برگیرنده تمام شهروندان شهر شیراز است (جدول ۱)، حجم نمونه از طریق جدول مورگان ۳۸۵ نفر در نظر گرفته شد. شیوه نمونه‌گیری به صورت خوشه‌ای-تصادفی انجام پذیرفت. از پرسش‌نامه به عنوان ابزار جمع‌آوری اطلاعات در مطالعه استفاده شد.

(Vaziri et al ۲۰۱۵)، در پژوهشی به بررسی شاخص‌های تعیین کننده مفهوم شادی در طراحی پاتوق‌های منطقه شهری در اردبیل پرداخته‌اند که شادی را در دو حوزه کلی عاطفی و شناختی مورد بررسی قرار داده‌اند و کیفیت‌های سرزندگی و رضایت‌مندی فضایی، عملکردی و اجتماعی را کلید اصلی شادی در پاتوق‌های شهری می‌دانند. (۲۰۰۸) Florida، در مقاله‌ای تحت عنوان بازشناسی عوامل مؤثر بر شادی در فضاهای عمومی شهری مطالعه موردی: محدوده پیاده راه مرکز تاریخی تهران به بررسی و تحلیل عوامل مؤثر بر شادمانی در فضاهای شهری تهران پرداختند. نتایج نشان داد که نتایج تحلیل‌ها نمایانگر آن است که چهار مؤلفه اصلی ویژگی‌های کالبدی، کیفیت‌های فضای شهری، ابعاد ذهنی و ویژگی‌های جامعه مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر شادی هستند. (۲۰۱۸) Mousavi & Nouri، به معرفی و تبیین مؤلفه‌ها و شاخص‌های شهر هوشمند از طریق مطالعه متون و مقالات و تحلیل اسناد مربوطه از مراجع معتبر علمی با عنوان تبیین شاخص‌های کاربرد فناوری اینترنت اشیا در هوشمندسازی شهرها پرداختند. یافته‌های تحقیق نشان داد که شش مؤلفه

با توجه به الگوی مفهومی تحقیق، فرضیه اصلی پژوهش حاضر، ایفای نقش شهر شاد و عدالت اجتماعی به عنوان متغیر میانجی در رابطه‌ی بین شهر هوشمند و وندالیسم است. به منظور بررسی این فرضیه، فرضیه‌های فرعی زیر مطرح گردید:

فرضیه ۱: شهر هوشمند تأثیر معناداری بر شهر شاد دارد.

فرضیه ۲: شهر هوشمند تأثیر معناداری بر عدالت اجتماعی دارد.

فرضیه ۳: شهر شاد تأثیر معناداری بر وندالیسم دارد.

فرضیه ۴: عدالت اجتماعی تأثیر معناداری بر وندالیسم دارد.

فرضیه ۵: شهر هوشمند تأثیر معناداری بر وندالیسم دارد.

مواد و روش تحقیق:

جدول ۱: مشخصات جمعیت محلات مناطق یازده گانه شهر شیراز

منطقه	تعداد محله	مشخصات جمعیت محلات (نفر)			
		مجموع	متوسط	انحراف استاندارد	بیشترین
منطقه ۱	۱۶	۱۵۷,۶۲۴	۹,۸۵۱	۴,۱۹۱	۱۶,۷۱۳
منطقه ۲	۱۷	۱۷۸,۱۱۶	۱۰,۴۷۷	۴۴۲۰,۱۵	۱۷۰,۳۸,۹
منطقه ۳	۱۶	۱۳۸,۸۹۷	۸,۶۸۱	۴,۳۵۸	۱۶,۶۱۸
منطقه ۴	۲۱	۲۵۴,۵۰۳	۱۲,۱۱۹	۴,۴۶۸	۲۱,۶۷۷
منطقه ۵	۱۳	۱۵۶,۱۰۵	۱۲,۰۰۸	۵,۱۵۸	۱۹,۹۳۰
منطقه ۶	۱۴	۱۳۴,۳۲۳	۸,۸۸۰	۳,۴۳۵	۱۶,۰۴۲
منطقه ۷	۱۵	۱۳۰,۹۳۷	۸,۷۲۹	۴,۱۹۳	۱۷,۴۱۹
منطقه ۸	۵	۳۵,۷۲۷	۷,۱۴۵	۲,۰۱۶	۱۰,۵۷۸
منطقه ۹	۱۲	۱۴۰,۷۱۸	۱۱,۷۲۷	۴,۴۶۱	۱۸,۷۲۱
منطقه ۱۰	۱۲	۱۳۷,۲۹۷	۱۱,۴۴۱	۵,۸۸۲	۱۹,۲۲۵
منطقه ۱۱	۱۱	۱۱۱,۳۲۵	۱۰,۱۲۰	۳,۰۳۵	۱۶,۹۲۰
شیراز	۱۵۲	۱,۵۶۵,۵۷۲	۱۰,۳۰۰	۴,۴۶۳	۲۱,۶۷۷
متوسط	۱۴	۱۴۲,۳۲۵	۱۰,۱۰۷	۴,۱۶۵	۱۷,۳۵۳
انحراف استاندارد	۴	۵۲,۰۶۴	۱,۶۲۷	۱,۰۱۱	۲,۸۲۱
بیشترین	۲۱	۲۵۴,۵۰۳	۱۲,۱۱۹	۵,۸۸۲	۲۱,۶۷۷
کمترین	۵	۳۵,۷۲۷	۷,۱۴۵	۲,۰۱۶	۱۰,۵۷۸

منبع: شهرداری شیراز، ۱۳۹۹.

به منظور سنجش قابلیت اعتماد یا همان پایایی پرسش نامه، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ عددی بین صفر و یک است که اگر آلفا بزرگتر یا مساوی ۰/۷ باشد پایایی سوالات در حد مطلوب است و سوالات همبستگی درونی دارند (Danaeifard et al, 2004). برای سنجش متغیرهای پژوهش از ابزارهای زیر استفاده به عمل آمد:

جهت سنجش متغیر شهر هوشمند از پرسشنامه Hashemi (Hashemi, 2016) (Jirdehi, 2016) استفاده شد. هاشمی جیردهی آلفای کرونباخ پایایی پرسشنامه را ۰/۹۱۲ گزارش کرده است و فلاح و استقلال نیز پایایی را ۰/۸۳۳ عنوان کرده اند. هر دو تحقیق برای روایی از روایی محتوایی و نظرخواهی از خبرگان استفاده کرده اند. برای سنجش متغیر وندالیسم از پرسشنامه (Shams al-Dini, 2011)، استفاده شد. آلفای کرونباخ پایایی این پرسشنامه برابر با ۰/۸۶ محاسبه گردید. جهت سنجش عدالت اجتماعی از پرسشنامه Hezar (Jaribi, 2011)، استفاده شد و برای سنجش متغیر شهر شاد از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد. پایایی کل پرسش نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷۲ برآورد گردید. طیف پنج گزینه ای مقیاس لیکرت جهت پاسخ گویی به سنجش های پرسشنامه مورد استفاده قرار گرفت. از آنجا که هر یک از پرسشنامه های مورد استفاده در این تحقیق توسط محققان مختلف به طور مکرر مورد استفاده قرار گرفته است و همچنین سوالات تشکیل دهنده ابزار دقیقاً متغیرهای مورد نظر در تحقیق را اندازه گیری می کنند، پس می توان با اطمینان خاطر نسبتاً بالایی روایی محتوایی ابزار اندازه گیری را مورد تایید قرار داد. جهت تجزیه و تحلیل داده های توصیفی، ضریب آلفای کرونباخ و نرمال بودن توزیع داده های پژوهش از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ استفاده شد. همچنین برای آزمون فرضیه ها از تحلیل مسیر به وسیله نرم افزار LISREL نسخه ۸/۸ استفاده گردید.

پژوهش و برنامه ریزی شهری (شماره ۴۹، تابستان ۱۴۰۱)

بحث و ارائه یافته‌ها:

از آنجایی که پایه و اساس مطالعات تحلیل مسیر همبستگی بین متغیرها می‌باشد، در ادامه ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش ارائه شده است جدول (۲).

جدول ۲: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

وندالیسم	عدالت اجتماعی	شهر شاد	شهر هوشمند
			۱
		۱	۰/۴۰۵**
	۱	۰/۰۷۳	۰/۲۳۸**
۱	۰/۲۸۴**	-۰/۲۶۷**	۰/۰۲۴

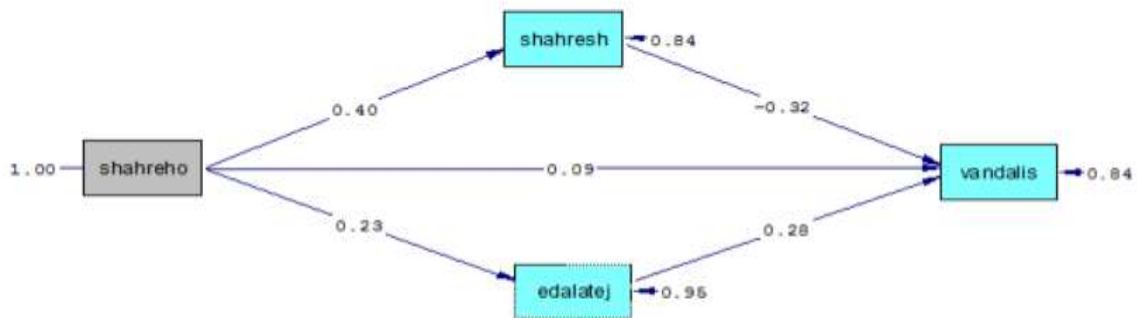
$P^{**} < 0.01$

منبع: مطالعات نویسندگان، ۱۳۹۹.

کل و مقادیر t بین متغیرها در مدل مد نظر است، از روش تحلیل مسیر به وسیله نرم افزار لیزرل استفاده شد. جدول (۳)، اثرات مستقیم (ضرائب استاندارد)، کل و مقدار t (ضرائب معناداری) مربوط به متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. همچنین در شکل (۲) و شکل (۳)، مسیر مدل برآزش شده همراه با پارامترهای بر آورد شده (مقادیر استاندارد و معناداری) ارائه شده است.

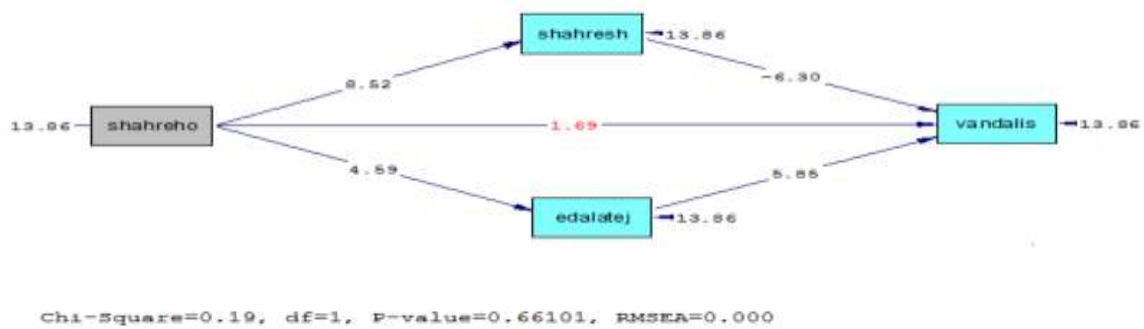
با توجه به جدول (۲)، میزان ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش با متغیر ملاک (وندالیسم) به ترتیب، عدالت اجتماعی (۰/۲۸۴)، شهر شاد (-۰/۲۶۷) و شهر هوشمند (۰/۰۲۴) می‌باشد.

از آنجایی که در این پژوهش هدف ارائه مدل علی است، به بررسی نقش واسطه ای شهر شاد و عدالت اجتماعی، همچنین پیش‌بینی کننده متغیرهای شهر هوشمند بر وندالیسم می‌پردازد؛ به این معنی که برآورد اثرات مستقیم، غیر مستقیم،

Chi-Square=0.19, df=1, P-value=0.66101, RMSEA=0.000

شکل (۲) - مدل معادلات ساختاری در حالت تخمین استاندارد ضرایب مسیر _ (ترسیم: نگارندگان، ۱۳۹۹).

شکل (۳) - مدل معادلات ساختاری در حالت معناداری ضرایب (t-value) (ترسیم: نگارندگان، ۱۳۹۹).

جدول ۳- اثرات مستقیم، کل و مقدار t مربوط متغیرهای پژوهش

شماره فرضیه	روابط مدل	اثرات مستقیم	اثرات کل	t-value	نتیجه
H1	شهر هوشمند بر شهر شاد	۰/۴۰	۰/۴۰	۸/۵۲	تایید
H2	شهر هوشمند بر عدالت اجتماعی	۰/۲۳	۰/۲۳	۴/۵۹	تایید
H3	شهر شاد بر وندالیسم	-۰/۳۲	-۰/۳۲	-۶/۳۰	تایید
H4	عدالت اجتماعی بر وندالیسم	۰/۲۸	۰/۲۸	۵/۸۵	تایید
H5	شهر هوشمند بر وندالیسم	۰/۰۹	۰/۱۲	۱/۶۹	رد

منبع: مطالعات نویسندگان، ۱۳۹۹.

وندالیسم ندارد. همچنین پس از بررسی اثرات غیر مستقیم در یافتیم که متغیر شهر هوشمند از طریق شهر شاد و عدالت اجتماعی ($T=-2/07$ و $B=-0/03$) تاثیر معناداری به صورت معکوس بر وندالیسم شهری دارد. در مطالعه حاضر، برای سنجش برازش مدل، از چندین شاخص استفاده شد که در جدول (۴) ارائه شده است.

با توجه به جدول (۳)، اثرات مستقیم متغیرها بر یکدیگر ارائه شده است. متغیر شهر هوشمند با ($p < 0/5$ و $T=8/52$) و اثری مستقیم و معنی دار با شهر شاد دارد. متغیر شهر هوشمند با ($p < 0/5$ و $T=4/59$ و $B=0/23$) اثری مستقیم و معنی دار با عدالت اجتماعی دارد. متغیر شهر شاد با ($p < 0/5$) و اثری معکوس و معنی دار با وندالیسم دارد. متغیر عدالت اجتماعی با ($p < 0/5$ و $T=5/85$ و $B=0/28$) اثر مستقیم و معنادار با وندالیسم دارد. متغیر شهر هوشمند با ($p < 0/5$ و $T=1/69$ و $B=0/09$) اثری مستقیم و معناداری با

جدول (۴) - آماره‌های برازش مدل

شاخص‌های برازش	ارزش	مقدار قابل قبول
GFI	۰/۹۸	حداقل ۰/۹
AGFI	۰/۹۹	حداقل ۰/۹
CFI	۰/۹۸	حداقل ۰/۹
RMSEA	.	کمتر از ۰/۰۹
Chi-square/df	۰/۱۹	کمتر از ۳

منبع: مطالعات نویسندگان، ۱۳۹۹.

روش‌های متفاوتی برای سنجش تحلیل عاملی وجود دارند که از جمله این روش‌ها آزمون KMO می‌باشد که مقدار آن همواره بین ۰ و ۱ در نوسان است. در صورتی که مقدار KMO کمتر از ۰/۵ باشد داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب نخواهند بود. اگر مقدار آن بین ۰/۵ تا ۰/۶۹ باشد، می‌توان با احتیاط بیشتر به تحلیل عاملی پرداخت و در صورتی که مقدار آن بزرگتر از ۰/۷ باشد همبستگی‌های موجود در بین داده‌ها برای تحلیل عاملی مناسب خواهد بود (Kalantari, 2003). در پژوهش حاضر مقدار KMO برابر با ۰/۸۲۹ می‌باشد. در جدول (۵)، ضریب استاندارد روایی شدت رابطه میان یک متغیر پنهان و متغیر آشکار مربوطه را طی فرآیند تحلیل مسیر مشخص می‌کند. هرچه مقدار بار عاملی یک شاخص در رابطه با یک سازه مشخص بیشتر باشد، آن شاخص سهم بیشتری در تبیین آن سازه ایفا می‌کند. در این جدول سوالات نشان دهنده این است که هر متغیر توسط چند گویه سنجیده می‌شود.

در جدول (۴)، مقادیر به دست آمده در پژوهش حاضر و حد قابل پذیرش هر یک از شاخص‌های برازش بر اساس شاخص‌های ارائه شده توسط کلاین گزارش شده‌اند (Kline, ۲۰۱۱). با توجه به این جدول شاخص‌های برازش مدل در حد مطلوبی قرار دارند. این شاخص‌ها حاکی از برازش بسیار خوب مدل در جامعه آماری تحقیق هستند.

تحلیل عاملی اکتشافی (روایی سازه) متغیرهای پژوهش: تحلیل عاملی از جمله روش‌های چند متغیره است که در آن متغیرهای مستقل و وابسته مطرح نیست، زیرا این روش جزو تکنیک‌های هم وابسته محسوب می‌گردد و کلیه متغیرها نسبت به هم وابسته لحاظ گردیده و سعی می‌شود تا تعداد زیادی متغیر در چند عامل خلاصه شوند. این روش در ده‌های اخیر به ویژه با عمومیت یافتن استفاده از یارانه در تحقیقات در سطح وسیع مورد استفاده محققان قرار گرفته است. در تحلیل عاملی تاییدی، پژوهشگر به دنبال دریافت این مطلب است که آیا سوال‌های پژوهش قابلیت سنجش متغیر مورد نظر را دارا هستند یا خیر.

جدول (۵) - تحلیل عاملی تاییدی متغیرهای پژوهش

متغیر	سوالات	ضریب استاندارد روایی
شهر هوشمند	وجود پل‌های ارتباطی قوی میان مردم و نهادهای شهری	۰/۵۹۸
	وجود اینترنت با سرعت بالا و مناسب در نقاط مختلف شهر	۰/۶۹۰
	تشویق مردم به کاهش مصرف	۰/۶۱۵
	وجود فضای سبز مناسب	۰/۵۷۴
	اجرای پروژه‌های راهبردی در راستای ارتقای موقعیت‌های بین المللی شهر	۰/۵۰۴
	توسعه سیستم‌های حمل و نقل هوشمند	۰/۶۰۱
	استفاده از فناوری اطلاعات برای دسترسی به خدماتی مانند بانکداری	۰/۶۰۱
	تشویق مردم به افزایش بازیافت	۰/۶۱۷
	وجود آب راه‌های مناسب و سیستم‌های فاضلاب مناسب	۰/۵۴۶
	کاهش ترافیک شهر از طریق تبلیغات، توسعه فرهنگ استفاده از وسایل حمل و نقل جدید و اجرای طرح‌های زیر بنایی	۰/۵۸۴
وندالیسم شهری	وجود خدمات آنلاین پزشکی و کارت سلامت الکترونیک	۰/۶۷۰
	ایجاد آموزش از طریق فناوری اطلاعات و آموزش مجازی، آموزش‌های مناسب	۰/۶۲۱
	صدمه زدن به وسایل نقلیه عمومی هنگام استفاده از آنها	۰/۷۰۴
	صدمه زدن به اماکن عمومی (دانشگاه‌ها، مدارس) و تمایل به تخریب صندلی‌ها، دیوار نویسی و ...	۰/۷۵۰
	عدم تمایل به رعایت قوانین جامعه (عبور از جاهای خط کشی شده خیابان، رعایت نوبت در صف‌ها، عبور از پل عابر پیاده و ...)	۰/۵۵۱
	صدمه زدن به امکانات عمومی شهر (تلفن عمومی، صندلی‌های ایستگاه مترو و اتوبوس و ...)	۰/۷۶۵
	آسیب زدن به مکان‌های تفریحی (جنگل‌ها، پارک‌ها) و درختها و گل‌ها	۰/۷۵۳

نسبت به شهر شیراز احساس غرور می کنم.	۰/۶۰۵
از امکانات فضای سبز و نمای ظاهری شهر شیراز لذت می برم.	۰/۶۸۱
خیابان های شهر شیراز زیبا و پاکیزه است.	۰/۶۱۵
از زندگی در شهر شیراز خوشحال هستم.	۰/۶۱۳
در جامعه ما همه افراد در برابر قانون برابر هستند.	۰/۶۸۳
در جامعه ما برای هر کاری برنامه ای تعریف شده است.	۰/۶۸۰
در جامعه ما مردم می توانند به آن چیزی که استحقاق آن را دارند برسند.	۰/۷۳۹
در ادارات شهر شیراز هر روز قانون عوض نمی شود و مردم می دانند تکلیف آن ها چیست.	۰/۵۴۸

منبع: مطالعات نویسندگان، ۱۳۹۹.

که شهر هوشمند تاثیر مستقیم و معناداری بر عدالت اجتماعی دارد. از جمله عواملی که باید در جهت اجرای عدالت اجتماعی رعایت کرد توزیع مناسب خدمات شهری و استفاده صحیح از فضاها است (Varesi et al, 2008). یکی از پیش فرض های ایجاد شهر هوشمند، توزیع و ارائه خدمات در تمامی نقاط شهر به صورت یکسان است بنابراین ایجاد شهر هوشمند منجر به گسترش عدالت اجتماعی می شود. از عدالت اجتماعی به عنوان یکی از مولفه های مهم شهر هوشمند یاد می شود و رعایت عدالت اجتماعی باعث بهبود زندگی همه شهروندان می شود. با تکیه بر مفهوم عدالت اجتماعی، ما استدلال می کنیم که افراد برای رسیدن به اهداف هوشمند خود، می توانند از مزایای فناوری های هوشمند که به صورت عادلانه در سطح شهر توزیع شده استفاده کنند (Thrift & Sugarman, 2019؛ ۲۰۰۷ Theoharis). فرضیه سوم بیانگر تاثیر گذاری معکوس و معنادار شهر شاد بر وندالیسم شهری بود. وندالیسم گونه ای از بزهکاری است که امروزه به عنوان یک مشکل حاد اجتماعی در میان جوامع مطرح است. وندالیسم نوعی انحراف رفتاری است که با انتظارات جامعه منطبق و سازگار نیست و عموماً زمانی روی می دهد که فرد یا گروهی، معیارهای جامعه را رعایت نکند. پر واضح است که هرچه میزان شادی شهروندان در سطح شهر بیشتر باشد، متعاقباً افراد کمتر به دنبال بزهکاری و تخریب اموال عمومی خواهند رفت و رفتارهای وندالیسمی کمتری را شاهد خواهیم بود (Karimi & Farahmand, 2016؛ Safari Shali, 2009). نتایج تجزیه و تحلیل فرضیه چهارم تقیق نشان داد که عدالت اجتماعی رابطه مستقیم و معناداری با وندالیسم شهری دارد. عدالت اجتماعی از فرایندی که براساس احترام، مراقبت، شناخت و همدلی ساخته شده پشتیبانی می کند. حفظ حقوق ذاتی بشر و برابری و انصاف در ابعاد اجتماعی، اقتصادی و آموزشی، عدالت اجتماعی را تعریف می کنند. در واقع عدالت اجتماعی بدین معناست که بدون در نظر گرفتن مسایل مربوط به نژاد، طبقه، جنسیت، ناتوانی و سایر شرایط، مساوات و عدالت بین همه افراد جامعه به صورت یکسان رعایت شود. اگر جامعه به این سمت پیش برود که عدالت را بین تمامی افراد جامعه به

همانطور که در جدول (۵)، مشاهده می شود بارهای عاملی برای تمامی متغیرهای پژوهش از ۰/۵ بیشتر است که نشان می دهد ابزار پژوهش از روایی لازم برخوردار است. همچنین به منظور سنجش پایایی ابزار اندازه گیری تحقیق، از آلفای کرونباخ بهره گرفته شد. مقدار آلفای کرونباخ مربوط به متغیرهای پژوهش برابر ۰/۷۳۱ می باشد که نشان دهنده مطلوبیت پایایی ابزار تحقیق است.

نتیجه گیری و ارائه پیشنهادها:

در این پژوهش به بررسی تاثیر شهر هوشمند بر وندالیسم شهری با نقش واسطه ای شهر شاد و عدالت اجتماعی پرداخته شد و اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای پیشین و واسطه ای با یکدیگر و با متغیر ملاک مورد آزمون قرار گرفت. با توجه به تأیید اکثر فرضیه های موجود، مدل مفهومی پژوهش حاضر، مدل مناسبی برای پیش بینی عوامل مؤثر بر وندالیسم می باشد. با توجه به نتایج به دست آمده از تحلیل مسیر، تمام فرضیه های پژوهش به جز فرضیه ۵ شهر هوشمند تاثیر معناداری بر وندالیسم دارد، مورد تایید قرار گرفتند. فرضیه اول نشان داد که شهر هوشمند تاثیر مستقیم و معناداری بر شهر شاد دارد. شهرها سازه های آجری و فلزی هستند، اما با همین وجود می توانند به ساکنان خود شادی بخشند. تبدیل یک شهر از ساختارهای آجری و فلزی به شهرهای شاد نیازمند زیرساخت های خاصی است که امروزه آن زیر ساخت های خاص با تبدیل شدن یک شهر به شهر هوشمند، به راحتی پدید می آید. شهرهایی که مردم از امنیت، آسایش، سهولت زندگی و تحریک فکری بالاتری برخوردار هستند، این روزها به شهرهای شاد خوانده می شوند. با هوشمند شدن یک شهر تمامی زیر ساخت های لازم برای تبدیل شدن یک شهر به شهر شاد پدیدار می شود (Jain, ۲۰۱۹). در تحقیق (Lin et al, 2019)، به این موضوع پرداختند که خدمات و شبکه ها در شهرهای هوشمند تأثیرات مثبتی بر بهزیستی ذهنی افراد می گذارد و از این طریق میزان شادی دریافت شده فرد از محیط افزایش می یابد. در نتیجه می توان بیان نمود که شهر هوشمند باعث افزایش شادی و نشاط شهروندان میشود. فرضیه دوم بیانگر این موضوع بود

ممکن است بوجود آورد، مورد توجه قرار گرفت. ساخت یک شهر هوشمند نیازمند اقداماتی یکپارچه در سطوح مختلف شهرداری و بافت اجتماعی است. شهر هوشمند یک مفهوم کل نگر است که هدف آن مقابله با چالش معاصر و بهره برداری از فرصت‌های اخیر ارایه شده توسط پیشرفت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات و شهرنشینی است. به صورت کلی نتایج این تحقیق حاکی از آن است که با ایجاد شهر هوشمند ما می‌توانیم از پیامدهای مثبت بی‌شماری سود ببریم. شهر هوشمند باعث افزایش رفاه و آرامش افراد و همچنین ایجاد شادی در بین مردم خواهد شد و همچنین باعث کاهش رفتارهای مخرب افراد و سوق آنها به سمت زندگی بهتر نیز می‌شود. با توجه به یافته‌های این پژوهش دریافتیم که شهر هوشمند تاثیر مستقیم و معناداری بر شهر شاد و عدالت اجتماعی و همچنین تاثیر معکوس و معناداری بر وندالیسم شهری خواهد داشت. جوامع امروزی و تمام افراد ساکن در آن به سوی ایجاد زندگی بهتر در حرکت هستند و تلاش می‌کنند هرچه زودتر به این مهم دست پیدا کنند. ما در این مقاله دریافتیم که وجودیت شهر هوشمند، بهبود کلی رفاه جامعه را در پی دارد؛ در نتیجه پیشنهاد می‌شود مدیران و سیاستمداران در رده‌های ارشد کشوری، تلاش مستمري را برای رسیدن به ایجاد شهرهای هوشمند در کشورمان بکار بگیرند تا رفاه، شادی، عدالت و آرامش بیشتری را در کشور شاهد باشیم و تمام ذینفعان جامعه از آن سود ببرند.

References:

۱. Argyle, M.; Martin, M.; & Lu, L. (1995). "Testing for stress and happiness: The role of social and cognitive factors", In C. D. Spilberger & I. Sarason (Eds.). *Stress and Emotion*. Washington: Taylor.
۲. Alipor nikmanesh, Mahsa (2018). Planning and managing a smart city to solve people's problems, Conference on Civil Engineering, Architecture and Urban Planning of the Islamic World, Tabriz, University of Tabriz - Shahid Madani University of Azerbaijan - University of Applied Sciences of Tabriz Municipality.
۳. Argyle, M.; Martin, M.; & Lu, L. (1995). "Testing for stress and happiness: The role of social and cognitive factors", In C. D. Spilberger & I. Sarason (Eds.). *Stress and Emotion*. Washington: Taylor.
۴. Arjmand Siahpoosh, Ishaq (2015). Evaluating the variables of sustainable urban development in Andimeshk city and presenting a suitable model. *Iranian Social Development Studies*, 8 (1), 67-8۳.

صورت یکسان تقسیم کند، افراد احساس آرامش، امنیت و شادی بیشتری را تجربه خواهند کرد و به واسطه همین عدالت و ایجاد تفکرات مثبت، دیگر به سمت رفتارهای وندالیسمی و پر خطر که منجر به خسارت وارد کردن به اموال عمومی و شهر می‌باشند نخواهد رفت (Tan, 2109). در فرضیه آخر شاهد عدم تاثیر گذاری شهر هوشمند بر وندالیسم شهری بودیم. البته شهر هوشمند از طریق دو متغیر میانجی شهر شاد و عدالت اجتماعی، تاثیر غیر مستقیم و معکوسی بر وندالیسم را خود نشان داد. هوشمند بودن شهر به تنهایی قادر بر تاثیر گذاری بر وندالیسم نمی‌باشد، اما اگر شهر هوشمند را به واسطه اینکه از شادی و عدالت اجتماعی بالایی برخوردار است در نظر بگیریم خواهیم دید که می‌تواند تاثیر معنادار و معکوسی بر وندالیسم شهری بگذارد. شهر هوشمند به تنهایی نمی‌تواند تاثیر بسزایی بر رفتارهای وندالیسمی داشته باشد زیرا، وضعیت اجتماعی اقتصادی، وضعیت فرهنگی و عوامل محیطی می‌تواند تاثیر بسزایی در روح و روان فرد داشته باشند در نتیجه منجر به ایجاد وندالیسم در افراد می‌شود. پس با اقدام مناسب در زمینه‌های اجتماعی - اقتصادی، فرهنگی و محیطی می‌تواند کاهش خسارات ناشی از خرابکاری و رفتارهای وندالیسمی کمک شایان و قابل توجهی کرد (Hosseinzadeh et al, 2019). مفهوم شهر هوشمند در طی دهه‌ی گذشته بعنوان ترکیبی از نظرات در مورد چگونگی بهبود فناوری اطلاعات و ارتباطات در عملکرد شهرها، افزایش کارایی آنها، بهبود رقابت آنها و ارائه راهکارهای جدیدی که مشکلات فقر، محرومیت اجتماعی و محیط ضعیف

۵. Baig, Z. A., Szewczyk, P., Valli, C., Rabadia, P., Hannay, P., Chernyshev, M. & Syed, N. (2017). Future challenges for smart cities: Cyber-security and digital forensics. *Digital Investigation*, ۲۲, ۳-۱۳. Blacksell, Mark and Exeter, U. K (1990), *Social Justice and Access to Legal Services: a Geographical Perspective*, *Geoforum*, Vol. 21, No. 4, pp. 489- 502.
۶. Cardullo, P., & Kitchin, R. (2019). Being a 'citizen' in the smart city: up and down the scaffold of smart citizen participation in Dublin, Ireland. *GeoJournal*, 84(1), 1-13.
۷. Chourabi, H. Nam, T. Walker, S. Gil-Garcia, J. R., Mellouli, S., Nahon, K., ... & Scholl, H. J. (2012, January). Understanding smart cities: An integrative framework. In *System Science (HICSS)*, 2012 45th Hawaii International Conference on (pp. 2289-2297). IEEE.
۸. Curry, E, Schahram Dustdar, Quan Z. Sheng, and Amit Sheth. 2016. Smart cities – enabling services and applications. *Journal of Internet Services and Applications* December.

۹. Danaei Fard, Hassan; Alwani, Mahdi; Azar, Adel (1386). Qualitative research methodology in management: a comprehensive approach, Ishraqi Saffar
۱۰. Danaei Fard, Hassan; Alwani, Mahdi; Azar, Adel (1386). Qualitative research methodology in management: a comprehensive approach, Ishraqi Saffar
۱۱. Danaeifard, Hassan; Alvani, Mahdi; Azar, Adel (2004). Qualitative research methodology in management: a comprehensive approach. Saffar, Ishraqi: Tehran.
۱۲. Ebrahimi, Maziar; moaref, Maryam (2018). Sustainable urban development based on smart urban growth An analysis of the components, features and benefits of smart city. Comprehensive portal of humanities, 4, 35.
۱۳. Ervasti, J. et al. (2012). Association of pupil vandalis, bullying and truancy with teachers' absence due to illness: A mulyileneel analysis. Journal of School Psychology, 50, 347- 3۶۱.
۱۴. Fadaei, H. (2008). Destruction of property in laws and regulations deterring local administrations, Journal of Media Information, Education and Research, 25, 12- 22..
۱۵. Fallah, Massoud, Esteghlal, Ahmad (2014). Indicators of smart city for sustainable development, Smart City Quarterly, No. 1, first year, pp. 10-1.
۱۶. Fathi, Soroush; Mohammadi, Hamed (2011). Urbanization, social alienation and youth vandalism. Social Research Quarterly, 4, 13.
۱۷. Florida, R. (2008). "Whos Your City?" Basic Books.
۱۸. Galati, D.; Manzano, M.; & Sotgiu, I. (2006). "The subjective components of happiness and their attainment: A cross-cultural comparison between Italy and Cuba", Social Science Information, Vol. ۴, No. ۴۵, pp ۶۰۱-۶۳۰.
۱۹. Geason. S. and Wilson, P. (1990). Preventin gaffiti and vandalism. Australian- Institute of Criminology, Canberra.
۲۰. Harrison, C. Donnelly, I.A.)2012(. A theory of smart cities. Retried from IBM core.
۲۱. Hashema, I. A. T, V. Changb, N. B. Anuara, K. Adewolea, I. Yaqooba, A. Gania, E. Ahmeda, H. Chiroma. 2016. The role of big data in smart city. International Journal of Information Management ۳۶: ۷۴۸- ۷۵۸.
۲۲. Hashemi Jirdehi, Seyed Ibrahim (2015). The Impact of Urban Intelligence on the Sustainable Development Indicators of Region 1 of Karaj Municipality, Master Thesis, Supervisor: Dr. Ruhollah Nasehi, Qazvin International University
۲۳. Hatami Nehzad, (2006). City and Social Justice, Ph.D. Thesis Urban Geography and Planning, Shahid Beheshti University. (In Persian)
۲۴. Hatami Nehzad, 200۶, City and Social Justice, Ph.D. Thesis Urban Geography and Planning, Shahid Beheshti University. (In Persian)
۲۵. Hezar Jaribi, Jafar. (2011), A Study of the Sense of Social Justice and the Factors Affecting It, Applied Sociology, Twenty-second Year, 43. Third Issue, 41-62.
۲۶. Hosseinzadeh, F., Ebrahimi, A., & Rahmani Firouzjah, A. (2019). Vandalism Roots among Juveniles and Youths in Public Spaces of City (Case Study: Amol City). Sociological Studies of Youth, 10(35), 53-66.
۲۷. Jain, T. K. (2019). Smart Cities and Happy Cities in India—A Review Paper. Available at SSRN 3367763.
۲۸. Jalali, Gholamreza; Piri Hoor, Hassan (2016). Develop smart city strategies from a passive defense perspective using swot analysis (with emphasis on transportation). The First International Conference on Urban Economics (with the approach of resistance economics, action and practice).
۲۹. Kalantari, Khalil (2003). Data processing and analysis in social and economic research. Tehran: Sharif, second edition.
۳۰. Karadag, t.)2013(. An Evaluation of the Smart City Approach. (Master thesis). Middle East Technical University.
۳۱. Karimi Manjermoei, Yazdan; Farahmand, Mahnaz (2016). Vandalism and Youth, Quarterly Journal of Social Development-Cultural Studies, 5, ۲.
۳۲. Khalili, Mohsen; Hosseini, Seyed Morteza; Mousavizadeh Jazayeri, Seyed Mohsen (2012). Deepening the happy city, strengthening the cheerful citizens and softening the archetype of the sad city of the religious city. Fourth Conference on Urban Planning and Management, Mashhad.
۳۳. Khoshkanesh, Abolghasem (2007). Investigating the simple and multiple relationships between personality and religious backgrounds with the feeling of happiness and the relationship between this variable and mental health and academic performance of Shahid Chamran University students. PhD Thesis, Shahid Chamran University, Faculty of Educational Sciences and Psychology.
۳۴. Kim, H., Marcouiller, D. W., & Choi, Y. (2019). Urban redevelopment with justice implications: The role of social justice and social capital in residential relocation decisions. Urban Affairs Review, 55(1), 288-320.
۳۵. Kline, R.B. (2011). Principies and practice of structural equation modeling. Second Edition, New York: The Guilford Press.
۳۶. Lin, C., Zhao, G., Yu, C., & Wu, Y. J. (2019). Smart city development and residents' well-being. Sustainability, 11(3), 676.

۳۷. Marami, Alireza (1999). A Comparative Study of the Concept of Justice, Tehran, Islamic Revolutionary Documentation Center, First Edition.
۳۸. Marsusy, N., 2003, Spatial Analysis of Social Justice in Tehran (Tehran Municipality Study), Ph.D. Thesis, Geography and Urban Planning, Tarbiat Modarres University. (In Persian)
۳۹. Marsusy, N., 2003, Spatial Analysis of Social Justice in Tehran (Tehran Municipality Study), Ph.D. Thesis, Geography and Urban Planning, Tarbiat Modarres University. (In Persian)
۴۰. Mashhadizadeh Dehaghani, Nasser (2006). An Analysis of Urban Planning Characteristics in Iran, Tehran. Third Edition, Iran University of Science and Technology Publications.
۴۱. Miri, M. (2013). Identifying effective factors on designing happy urban spaces to improve social quality of citizen, case study: sabz meidan square and naderi street, Qazvin, Iran, urban design master thesis, Hamedan azad university, faculty of art and architecture. [in Persian].
۴۲. Mortensen, J., Rohde, F., Kristiansen, K., Kanstrup-Clausen, M., & Lubanski, M. (2012). Danish Smart Cities: sustainable living in an urban world. An overview of Danish Smart City competencies. Copenhagen Cleantech Cluster, 14.
۴۳. Mousavi, Seyed Abdolreza; Nouri, Mustafa (2018). Explaining the indicators of IoT technology application in smart cities. Fourth International Conference on Management, Entrepreneurship and Economic Development.
۴۴. Nam, T. & Pardo, T. A. (2011), September. Smart city as urban innovation: Focusing on
۴۵. Rapoport, A., 2016: Human aspects of Urban: Towards a Man-Environment Approach to Urban Form and Design (Urban and regional planning series). University of Wisconsin-Milwaukee.
۴۶. Rezaei, Fatemeh; Zolgias, Moheb (2016). Research on the factors influencing the creation of a happy city. The third scientific research conference of new horizons in the field of civil engineering, architecture, culture and urban management of Iran. Safari Shali, Reza (2009). Study of social harms among adolescents in Qazvin province (study of delinquency and vandalism), Qazvin: Qazvin Education Organization.
۴۷. Samavati, Sahar; Ranjbar, Ehsan (2018). Recognition of Factors Affecting Happiness in Urban Public Spaces, Case Study: Pedestrian Area of Tehran Historic Center. Journal of Urban Studies, No. 29.
۴۸. Seyed Bagheri, Seyed Kazem (2008). Strategies of social justice in the Islamic system, Kanoon Publications.
۴۹. Shams al-Dini, Zahra (2011). Investigating the effective factors on sabotage of middle school male students in Ilam. Master Thesis in Educational Sciences
- management, policy, and context. In Proceedings of the 5th international conference on theory and practice of electronic governance. New York: ACM Press.
۵۰. Nam, T. & Pardo, T. A. (2011). Conceptualizing Smart City with Dimensions of Technology, People, and Institutions, in Proceedings of the 12th Annual Digital Government Research Conference, College Park, Maryland, June 12-15.
۵۱. Nili, Massoud (2007). Economics and Social Justice, Tehran: Ney Publishing.
۵۲. Noorbaha, Reza (1998), Criminology, Tehran: Ahmadi Press
۵۳. O'Brien, C. (2005). "Planning for sustainable happiness: Harmonizing our internal and external landscapes". Paper prepared for the 2nd International Conference on Gross National Happiness. Nova Scotia, Canada.
۵۴. Poor Ahmad, Ahmad; Ziari, keramatalah; Hatami Nejad, Hossein; Parsa Pashaabadi, Shahram (2018). Explain the concept and features of smart city. Scientific-Research Journal of Nazar Institute of Art, Architecture and Urban Planning, ۱۵, ۵۸.
۵۵. Poor Ezzat, Ali Asghar (2011). Public administration and social justice. Management knowledge, 55.
۵۶. Rajabi, Azita; Khosravi, Abbas (2017). Smart city, a city towards sustainability. International Conference on Civil Engineering, Architecture and Urbanism of Contemporary Iran, Iran-Tehran.
۵۷. Sohrabzadeh, Mehran; Hosseinizadeh, Seyed Saeed; Emamalizadeh, Hossein; Sakhaei, Ayub (2016). Capital and happiness; A study on the relationship between social and cultural capital with the feeling of happiness (Case study: citizens of Aran o Bidgol). Welfare planning and social development, 28.
۵۸. Tan, C. (2019). Conceptualising social justice in education: a Daoist perspective. Compare: A Journal of Comparative and International Education, 1-16.
۵۹. Theoharis, G. (2007). Social justice educational leaders and resistance: Toward a theory of social justice leadership. Educational Administration quarterly, 43(2), 221-258.
۶۰. Thrift, E., & Sugarman, J. (2019). What is social justice? Implications for psychology. Journal of Theoretical and Philosophical Psychology, 39(1), 1.
۶۱. Varesi, H. R., ZANGIABADI, A., & Yaghfour, H. (2008). A Comparative study of Public Utilities Distribution from a Social Justice Perspective (A Case study: Zahedan). ۱۳۹-۱۵۶,
۶۲. Varesi, H. R., ZANGIABADI, A., & Yaghfour, H. (2008). A Comparative study of

Public Utilities Distribution from a Social Justice Perspective (A Case study: Zahedan). ۱۳۹-۱۵۶.

۶۳. Vaziri,V, hajiloo,N,rezayi sharif,A.,Keramati, S, ۲۰۱۵, Investigating the Indicators Determining the Concept of Happiness in Designing urbanhangouts , Case Study: District 1 in Ardebil,Iran. Memari va shahrsazi iran

Journal,volume 6, Issue ۱۰, no۲۸,pages ۱۰-۱۹.[in Persian].

۶۴. Yavuz, Aysel & Kulglu, Nilgun (2011), Effects of Locational Factors on Vandalism in Seaside parks, Scientific Research and Essays Vol. 6(20), ۱۹ September. pp. ۴۲۰۷-۴۲۱۲.